

Kooperatifteki boş üyelikler için yeni ortaklardan eşitleme farkı alınması halinde kurumlar vergisi muafiyeti hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-125[4-2012/369]-730
Tarih	03.04.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 62030549-125[4-2012/369]-730

03/04/2014

Konu : Kooperatifteki boş üyelikler için yeni ortaklardan eşitleme farkı alınması halinde kurumlar vergisi muafiyeti.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Kooperatifiniz tarafından boş olan üyelikler için yeni ortak kaydı yapılması halinde önceki ortakların ödedikleri katılım paylarına eşitliği sağlamak amacıyla, Genel Kurul Kararı ile yeni ortaklardan "eşitleme farkı" alınmasının kurumlar vergisi karşısındaki durumu hakkında Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 1 inci maddesinde kooperatifler, "Tüzel kişiliği haiz olmak üzere ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını işgücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklar" olarak tanımlanmıştır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde de kooperatifler kurumlar vergisi mükellefi sayılmakla birlikte, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde, tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde;

- Sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması,
- Yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi,
- Yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması,
- Sadece ortaklarla iş görülmesi,

şartlarının yazılı bulunması ve fiilen bu kayıt ve şartlar dahilinde faaliyet göstermeleri halinde, kooperatiflerin kurumlar vergisinden muaf tutulacakları hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, yapı kooperatiflerinde yukarıda belirtilen şartların yanı sıra; kuruluşundan inşaatın sona erdiği tarihe kadar yönetim ve denetim kurullarında, söz konusu inşaat işlerini kısmen veya tamamen üstlenen gerçek kişilerle tüzel kişi temsilcilerine ve Kanunun 13 üncü maddesine göre bunlarla ilişkili olduğu kabul edilen kişilere veya yukarıda sayılanlarla işçi ve işveren ilişkisi içinde bulunanlara yer verilmemesi ve yapı ruhsatı ile arsa tapusunun kooperatif tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olması şartları da aranmaktadır.

Ayrıca, 01.01.2006 tarihinden itibaren yürürlüğe giren Kurumlar Vergisi Kanununun uygulanmasına ilişkin olarak 03.04.2007 tarihli ve 26482 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "4.13. Kooperatifler" başlıklı bölümünde de konuya ilişkin ayrıntılı açıklamalara yer verilmiştir.

Öte yandan, devir yoluyla ortaklığa alınanlar hariç olmak üzere, daha sonra ortaklığa alınacaklardan, eski ortağın ödediği meblağın üzerinde bir para talep edilmesi, genel kurulda bu hususta karar alınması halinde mümkün olup bu uygulama, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 23 üncü maddesinde yer alan "Hak ve vecibelerde eşitlik" ilkesinin sağlanmasına yönelik bulunmakta, böylece, ortaklık payının enflasyondan kaynaklanan değer artışı nedeniyle eski ortakların kazanılmış haklarının korunması amaçlanmaktadır.

Buna göre, kooperatife yeni giren ortaklardan alınan ilave paraların, kooperatifin amaçlarının gerçekleşmesini sağlamak üzere, belirlenen miktarda arsa, alt yapı, inşaat ve benzeri gider taksitleri olarak değerlendirilmesi ve kooperatifin bu farklar nedeniyle faiz anlamında bir gelir elde etmediğinin düşünülmesi gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, kooperatife yeni alınan ortaklardan alınan fark bedellerinin kooperatif amaçlarının gerçekleştirilmesi için kullanılması halinde, bu işlemler kooperatiflerin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanmalarını etkilemeyecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026